

FINANSIERING AF PENSIONSALDER PÅ 70 ÅR KRÆVER STORE REFORMER ELLER MÆRKBARE SKATTESTIGNINGER

14-08-2020

AF CHEFØKONOM MADS LUNDBY HANSEN (2 1237952) OG CHEFKONSULENT JØRGEN SLOTH | CEPOS |

RESUMÉ

De Radikale har foreslået at stoppe forhøjelsen af pensionsalderen ved 70 år i 2040. Efterfølgende har Dansk Folkeparti og SF tilsluttet sig forslaget. Forslaget svækker de offentlige finanser varigt (målt ved den finanspolitiske holdbarhed) med 41 mia. kr. Forslaget vil medføre et langsigtet hul på de offentlige finanser på 19 mia. kr. Med andre ord vil man gå fra at have sunde offentlige finanser til at have et betydeligt holdbarhedsproblem på de offentlige finanser. Dette notat ser på, hvordan disse 19 mia. kr. kan finansieres.

- Finansiering via arbejdsudbudsreformer kræver markante reformer som SU-reduktioner, 10 pct. lavere dagpenge, mindreregulering af overførsler i 7 år, halvering af barselsorlov mv, jf. tabellen.
- Alternativt kan hullet på 19 mia. kr. finansieres gennem lavere vækst i det offentlige forbrug i de kommende år, eller gennem skattestigninger, fx højere bundskat.
- Finansiering kan ske ved at reducere væksten i det offentlige forbrug fra 1,1 pct. til 0,4 pct. om året i 2021-2025. Alternativt kan man reducere den offentlige forbrugsvækst fra 1,1 pct. årligt til 0,9 pct. i årene 2021-40.
- De 19 mia. kr. kan også finansieres gennem en forhøjelse af bundskatten med 2,1 point. En sådan skattestigning vil medføre en årlig skatteregning på 12.000 kr. for en LO-familie, og vil reducere beskæftigelsen med 6.000 personer.
- I aftalen om seniorpension blev det aftalt at nedsætte en "Kommission om tilbagetrækning og nedslidning". Kommissionen skal se på en fortsat stigning i pensionsalderen, dvs. pensionsalderen skal ikke stoppe ved 70 år. Det fremgår også af aftalen, at "Kommissionen kan anbefale eventuelle lemper efter 2040, såfremt finanspolitikken er holdbar." En pensionsalder på 70 år er ikke holdbar.

Arbejdsudbudsreformer - effekt på finanspolitisk holdbarhed

	mia. kr.
SU-reform (bl.a. 20 pct. lavere SU, inflationsregulering af SU samt begrænsning af SU til normeret tid)	4,1
Reduktion af dimittend-sats fra 13.000 kr. ned til 8.000 kr.	1,2
Sygedagpenge nedsættes med 10 pct.	1,8
Afskaffelse af seniorjobordning	0,4
Mindreregulering af indkomstoverførsler i 2024-30	3,9
Reduktion af dagpenge med 10 pct.	4,2
Halvering af barselsorlov fra 12 til 6 måneder	3,4
I alt	19,0

Kilde: Finansministeriet, Dagpengekommissionen samt CEPOS-beregninger

De Radikale har foreslået at stoppe forhøjelsen af pensionsalderen, når man når 70 år i 2040, selvom levetidsindekseringen som aftalt i 2006 indebærer, at folkepensionsalderen løbende forhøjes i takt med, at vi lever længere. Efterfølgende har Dansk Folkeparti og SF tilsluttet sig forslaget.

Forslaget svækker de offentlige finanser varigt (målt ved den finanspolitisk holdbarhed) med 41 mia. kr. Hvis forslaget gennemføres, vil det medføre et langsigtet hul på de offentlige finanser på 19 mia. kr.¹ Med andre ord vil man gå fra at have sunde offentlige finanser til at have et betydeligt holdbarhedsproblem på de offentlige finanser.

Til sammenligning forbedrede Løkkes efterlønsreform fra 2011 holdbarheden med 10 mia. kr., dvs. kun halvdelen af de 19 mia. kr. Reformen indeholdt bl.a. en forkortelse af efterlønsperioden med 2 år).

FINANSIERING Gennem ARBEJDSUBBUDSREFORMER

Hvis dette hul på 19 mia. kr. skal finansieres gennem arbejdsudbudsreformer, kræver det markante reformer, jf. tabel 1.

Således skal der på en og samme tid gennemføres SU-reduktioner, 10 pct. lavere dagpenge, mindre regulering af indkomstoverførsler i 7 år, halvering af barselsorlov til 6 måneder og meget mere, for at man når op på en forbedring af den finanspolitiske holdbarhed på 19 mia. kr.

Tabel 1. Arbejdsudbudsreformer - effekt på finanspolitisk holdbarhed

	<i>mia. kr.</i>
SU-reform (bl.a. 20 pct. lavere SU, inflationsregulering af SU samt begrænsning af SU til normeret tid)	4,1
Reduktion af dimittend-sats fra 13.000 kr. ned til 8.000 kr.	1,2
Sygedagpenge nedsættes med 10 pct.	1,8
Afskaffelse af seniorjobordning	0,4
Mindregulering af indkomstoverførsler i 2024-30	3,9
Reduktion af dagpenge med 10 pct.	4,2
Halvering af barselsorlov fra 12 til 6 måneder	3,4
I alt	19,0

Kilde: Finansministeriet, Dagpengekommisionen samt CEPOS-beregninger

FINANSIERING Gennem LAVERE VÆKST I OFFENTLIGT FORBRUG ELLER HØJERE BUNDSKAT

Alternativt kan hullet på 19 mia. kr. finansieres gennem lavere vækst i det offentlige forbrug i de kommende år eller gennem skattestigninger, fx højere bundskat. Og det kan ske via en kombination.

¹ Kilde: "Radikales forslag om pensionsalder på 70 år svækker de offentlige finanser med ca. 40 mia. kr.", CEPOS-notat, juli 2020

I årene 2021-2025 budgetterer Finansministeriet med en vækst i det offentlige forbrug på 1,1 pct. i gennemsnit om året. Her kan der skaffes 19 mia. kr. ved at reducere vækstraten fra 1,1 pct. til 0,4 pct., jf. tabel 2. Til sammenligning er det demografiske træk på 0,6 pct. i denne periode. Dvs. med denne løsning vil væksten i det offentlige forbrug være lavere end det demografiske træk, som fx De Radikale har lovet at dække.

Tabel 2. Offentligt forbrug og bundskat - effekt på finanspolitisk holdbarhed

	mia. kr.
Vækst i offentligt forbrug reduceres fra 1,1 til 0,4 pct. i 2021-2025	19,0
Vækst i offentligt forbrug reduceres fra 1,1 til 0,9 pct. i 2021-2040	19,0
Bundskat forhøjes med 2,1 point (fra 12,1 pct. til 14,2 pct.)	19,0

Kilde: Finansministeriet, Skatteministeriet samt CEPOS-beregninger

Alternativt kan man reducere væksten i det offentlige forbrug fra 1,1 pct. årligt til 0,9 pct. i årene 2021-40. Det vil reducere det offentlige forbrugs andel af BNP i 2040 med 0,9 pct. af BNP (fra 26,8 pct. af BNP til 25,9 pct. af BNP).

Normalt ændrer politikerne kun i forbrugsvæksten frem til sidste planlægningsår i Finansministeriets mellemfristede fremskrivning, der pt. går frem til 2025. Efter 2025 anvendes typisk Finansministeriet beregningsprincipper om, at offentligt forbrug skal følge demografisk træk og velstand. Dvs. hvis man ændrer væksten i det offentlige forbrug frem til 2040, vil det fx kræve at man laver en politisk aftale om vækst i offentligt forbrug frem til 2040 og pålægger Finansministeriet at indregne det.

Endelig kan de 19 mia. kr. også finansieres gennem skattestigninger. Fx kan det finansieres gennem en forhøjelse af bundskatten med 2,1 point. En sådan skattestigning vil medføre en årlig skatteregning på 12.000 kr. for en LO-familie. Samtidig betyder den højere skat, at det bliver mindre attraktivt at arbejde ekstra, hvilket medfører en reduktion i beskæftigelsen på 6.000 personer og dermed også et lavere velstandsniveau (udover de negative effekter på beskæftigelse og velstand fra den lavere folkepensionsalder).

KOMMISSION OM FOLKEPENSION SKAL FORTSAT SIKRE FINANSPOLITISK HOLDBARHED

Som en del af [aftalen om seniorpension](#), som blev indgået i maj 2019 lige op til valget, blev det aftalt at nedsætte en "Kommission om tilbagetrækning og nedslidning".

Ifølge aftalen skal Kommissionen bl.a. "afdække virkningerne af en lempeligere levetidsindeksering, således at folkepensionsalderen stiger i et langsommere tempo end med det gældende princip for levetidsindeksering." Dvs. i aftalen indgår at kommissionen skal se på fortsat stigning i pensionsalderen, og der indgår altså ikke noget om, at pensionsalderen helt skal stoppe ved 70 år. Derimod fremgår det, at det skal "... undersøges med virkning fra 2040, hvor folkepensionsalderen forventes at stige til 70 år efter de gældende indekseringsmekanismer."

Endvidere fremgår det klart af aftalen, at *"Kommissionen kan anbefale eventuelle lempelser efter 2040, såfremt finanspolitikken er holdbar."*

Dvs. et forslag om at pensionsalderen ikke må overstige 70 år afviger altså fra aftalen om kommission, både fordi forslaget medfører, at finanspolitikken ikke længere er holdbar, og fordi Kommissionen skal se på fortsatte stigninger i pensionsalderen, efter at den har nået 70 år.

Kommissionen er endnu ikke nedsat og skal afslutte sit arbejde senest i 2021.